

Вимоги до кандидата на посаду Голови Держмитслужби України

Завдання Голови Державної митної служби України (Держмитслужби) полягає в реалізації митної політики та державної політики у сфері боротьби з правопорушеннями під час застосування законодавства з питань митної справи. Ефективність виконання цих завдань залежить від відповідності керівника низці ключових вимог, що ґрунтуються на стратегічних цілях реформування митниці, інтеграції до ЄС та стабільності фінансового та матеріально-технічного забезпечення.

Нижче наведено 15 пунктів вимог до особи Голови Держмитслужби України та їх обґрунтування.

№	Вимога до особи Голови Держмитслужби	Обґрунтування (на основі Положення про Держмитслужбу, НСДУ та вимог МВФ/ЄС)
1	Високий рівень доброчесності та бездоганна поведінка у професійній діяльності.	Доброчесність є ключовим критерієм для посадових осіб митних органів. Необхідно, щоб Голова був незалежним, чесним, сумлінним і демонстрував бездоганну поведінку у професійній діяльності, оскільки це є основою для зміцнення довіри до контролюючих органів.
2	Здатність забезпечити безперервність та успішну реалізацію чергової Антикорупційної програми Держмитслужби.	Реалізація Антикорупційної програми та запровадження атестації митників є ключовим напрямом інституційного посилення. Це є прямим внеском у реалізацію державної політики у сфері боротьби зі службовими правопорушеннями .
3	Професійна компетентність та глибоке знання законодавства, зокрема митного, антикорупційного та про державну службу.	Належний рівень професійної компетентності є обов'язковим критерієм. Голова повинен забезпечувати правильне застосування та неухильне дотримання вимог митного законодавства, а також мати знання, необхідні для проходження тестування на знання антикорупційного законодавства .
4	Компетентність у структурних реформах та здатність налагодити стійкі до зовнішніх викликів механізми виконання завдань НСД (National Revenue Strategy).	Модернізація митної служби (включаючи своєчасне призначення Голови ДМСУ) є критичною для відновлення фіскальної стійкості . Голова повинен забезпечити ефективну реалізацію Національної стратегії доходів (НСДУ) та виконання прогностичних показників доходів.
5	Здатність забезпечувати належний баланс між митним контролем та спрощенням законної торгівлі (Trade Facilitation).	Одним з основних завдань Держмитслужби є створення сприятливих умов для розвитку зовнішньоекономічної діяльності , зберігаючи при цьому належний баланс між митним контролем і спрощенням законної торгівлі . Ключові показники ефективності (KPI) для Голови мають збалансовувати мобілізацію доходів, сприяння торгівлі, управління та зниження ризиків.
6	Лідерство у гармонізації митного законодавства з acquis	Адаптація законодавства до законодавства ЄС є стратегічною ціллю НСДУ та ключовою вимогою

- ЄС та розробці проєктів актів на виконання приписів нового Митного кодексу України.**
- для вступу. Україна має **добрий рівень підготовки** у Главі 29 "Митний союз". Голова повинен забезпечити впровадження в практику митної діяльності правил **нового Митного кодексу України, розробленого** на основі Митного кодексу ЄС.
- Розвиток ІТ та технічного оснащення** є п'ятим ключовим напрямом посилення. Голова повинен забезпечувати розвиток, впровадження та технічне супроводження **інформаційних, телекомунікаційних... систем і технологій** та виконання Робочої програми (Work Programme).
- Митні органи повинні здійснювати **аналіз та управління ризиками** з метою визначення форм та обсягів митного контролю. Контроль повинен ґрунтуватися на **аналізі ризиків з використанням засобів електронного опрацювання даних.**
- Голова повинен забезпечити подальший **прогрес в імплементації NCTS** (перехід до Фази 6) та розвиток **Інституту АЕО**. Це сприяє уніфікації митних процедур.
- Голова має брати активну участь у розробці дієвих механізмів реалізації державної політики задля підтримки **макроекономічної та фінансової стабільності** в умовах **винятково високої невизначеності**, спричиненої війною.
- Голова має організовувати та налагоджувати **міжнародне співробітництво**, а також забезпечувати **обмін митною інформацією та спільний контроль на пунктах пропуску** з суміжними країнами.
- Інституційний розвиток є ключовим напрямом, що включає впровадження **нової системи ключових показників ефективності (КРІ)**, які мають **збалансовувати доходи, сприяння торгівлі, управління та ризики**. Інституційний розвиток включає підвищення зарплат митників до ринкового рівня, впровадження системи оцінки ефективності (КРІ), а також удосконалення механізмів управління персоналом.
- Важливим показником є ініційований Мінфіном розвиток служби підтримки бізнесу (Help Desk), яка швидко реагуватиме на запити бізнесу. Партнерські взаємини із громадським сектором, отримання швидкого фідбеку на ухвалювані рішення є умовою розбудови модерної митної системи, орієнтованої на виконання нею сервісної функції.
- Голова повинен забезпечувати **розбудову правоохоронної функції** митних органів, що передбачатиме здійснення **оперативно-розшукової**
- 7** **Здатність до цифрової трансформації, впровадження нових ІТ-рішень, сумісних з ЄС, та керування ними.**
- 8** **Навички управління ризиками (Risk Management) для виявлення та оцінки ризиків у зовнішній торгівлі.**
- 9** **Досвід роботи з міжнародними митними системами та інструментами, такими як NCTS та АЕО.**
- 10** **Здатність ефективно працювати в умовах винятково високої невизначеності (ЕНУ) та забезпечувати макроекономічну стійкість.**
- 11** **Навички стратегічного міжнародного співробітництва та взаємодії з митними органами суміжних держав.**
- 12** **Лідерство в інституційному розвитку Держмитслужби, включаючи впровадження системи оцінки ефективності (КРІ).**
- 13** **Здатність організовувати оперативно-розшукову діяльність (ОРД) та досудове**

<p>розслідування кримінальних правопорушень (після набуття повноважень).</p>	<p>діяльності й досудове розслідування кримінальних правопорушень у межах підслідності.</p>
<p>14 Досвід в управлінні персоналом та підвищенні професійної компетентності (наприклад, через ротацію та навчання).</p>	<p>Голова повинен організувати підготовку, спеціалізацію та підвищення кваліфікації посадових осіб та забезпечувати ротацію посадових осіб з метою запобігання корупційним проявам.</p>
<p>15 Принцип належної обачності (due diligence) при прийнятті рішень та відповідальність.</p>	<p>Посадові особи Держмитслужби зобов'язані діяти з дотриманням обов'язку (стандарту) належної обачності. Голова має забезпечити прозорість прийняття рішень та підзвітність та уникнення конфлікту інтересів.</p>

Примітки:

1. Необхідність **своєчасного призначення** Голови ДМСУ є структурним маяком, що підкреслює критичну важливість митної реформи.
2. Голова ДМСУ повинен мати реальні, не номінальні повноваження, включаючи **керівництво діяльністю** Держмитслужби, **розподіл обов'язків** між заступниками та **затвердження положень** про структурні підрозділи.
3. Вимоги щодо **запровадження КРІ** для Голови ДМСУ були переглянуті МВФ, що підкреслює їхню важливість для балансу між мобілізацією доходів, сприянням торгівлі, управлінням і зниженням ризиків.
4. Критерій "доброчесності" включає перевірку на наявність підтверджених фактів щодо **незаконності джерел походження майна, невідповідності рівня життя задекларованим доходам** тощо.
5. Перевірка рівня **митних компетенцій** має проводитися регулярно (раз на три роки).
6. Важливо працювати на **повну ІТ-консолідацію** інформаційних ресурсів Держмитслужби (ДМСУ) за іншими базами даних, проте за умови їх надійного захисту від кіберзагроз.

Невідкладні рішення нового Голови Держмитслужби

Цей перелік невідкладних рішень та дій ґрунтується на ключових функціях, покладених на Голову Держмитслужби Положенням про Державну митну службу України, а також на структурних вимогах Міжнародного валютного фонду (МВФ), Європейського Союзу (ЄС) та цілях Національної стратегії доходів до 2030 року (НСДУ).

№	Невідкладне рішення / Дія	Аргументація та обґрунтування
<p>I. Управління та доброчесність (Prior Action та інституційні вимоги)</p>		
1	<p>Подання детального Плану реформування Держмитслужби</p>	<p>Виконання Попередньої умови (Prior Action), необхідної для завершення чергового перегляду</p>

	(має враховувати новий МК України) до Мінфіну	програми EFF МВФ та критичної для продовження фінансової підтримки.
2	Видання наказу про початок одноразової атестації посадових осіб митних органів	Забезпечення зміцнення доброчесності та професійної компетентності персоналу, що є ключовим напрямом інституційного посилення та прямо вимагається Антикорупційною програмою та законодавством.
3	Прийняття та затвердження оновленої Антикорупційної програми Держмитслужби	Забезпечення безперервності реалізації заходів із запобігання і протидії корупції , що є основним завданням Держмитслужби.
4	У разі потреби ініціювання змін та доповнень у Інструкцію з використання посадовцями митних органів індивідуальних портативних відеокамер, затверджену Мінфіном (Постанова Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 8 червня 2016 р. № 370»)	Мінімізація корупційних ризиків та захист честі й гідності посадових осіб під час спілкування з громадянами та суб'єктами ЗЕД.
5	Затвердження системи ключових показників ефективності (КРІ) для центрального апарату та територіальних органів Держмитслужби	Впровадження КРІ є структурною вимогою МВФ. Необхідно збалансувати цілі (доходи, сприяння торгівлі, управління ризиками) та підвищити керованість організаційної структури. Згідно з Планом роботи Держмитслужби на 2025 р., розробка проєкту КРІ має бути завершена у IV кварталі 2025 року .
II. Фінансова стійкість та доходи (НСДУ та МВФ)		
6	Ініціювання невідкладних консультацій з міжнародними партнерами щодо залучення фінансування для модернізації технічного оснащення та ІТ	Визначення потреб та отримання фінансової підтримки для матеріально-технічного забезпечення ефективного виконання митних формальностей, включаючи сканери та відповідні ІТ-рішення.
7	Налагодження взаємодії з Державною податковою службою (ДПС) для координації	Спільна робота над НСДУ та впровадженням ІТ-консолідації

	боротьби з ухиленням від сплати митних платежів	для захисту фінансових інтересів України.
8	Після скасування воєнного стану ініціювання рекомендацій щодо відновлення та посилення пост-митного контролю (документальних перевірок)	Забезпечення контролю за цільовим використанням товарів (пільгові режими) та дотриманням митного законодавства, особливо після скасування мораторію.
9	Впровадження посиленого аналізу ризиків (Risk Management) для виявлення та оцінки ризиків у зовнішній торгівлі	Керування ризиками є функцією Держмитслужби. Необхідно фокусувати обмежені ресурси на високоризикових операціях, підвищуючи вибірковість контролю.
10	Створення робочої групи для розробки специфікацій закупівлі технічних засобів митного контролю (сканери, ваги, системи відеоконтролю)	Виконання вимог НСДУ щодо технічного оснащення пунктів пропуску для мінімізації людського фактору та прискорення процедур.
III. Інституційний розвиток та HR		
11	Затвердження плану реалізації Стратегії управління персоналом Держмитслужби	Посилення кадрового потенціалу Держмитслужби, включаючи підготовку, спеціалізацію та підвищення кваліфікації посадових осіб.
12	Розробка та затвердження механізму ротачії посадових осіб митних органів	Запобігання корупційним проявам та уникнення сталих зв'язків із суб'єктами ЗЕД, що є ключовим елементом зміцнення доброчесності .
13	Проведення функціонального обстеження апарату Держмитслужби та її територіальних органів	Оптимізація організаційної структури та штатної чисельності (реформа організаційної структури).
14	Створення або визначення спеціалізованого підрозділу, уповноваженого на здійснення досудового розслідування кримінальних правопорушень	Розбудова правоохоронної функції митних органів у межах підслідності, особливо після криміналізації контрабанди.
15	Підготовка пропозицій щодо зміни схеми посадових окладів посадових осіб Держмитслужби до КМУ (разом з Мінфіном)	Реалізація вимоги НСДУ щодо підвищення заробітної плати митників до ринкового рівня для підвищення доброчесності.
IV. IT та цифровізація		
16	Розробка довгострокового національного стратегічного плану цифрового розвитку	Забезпечення гармонізації IT-рішень із системами ЄС та виконання вимог НСДУ.

	(Digital Transformation Plan) на основі MASP-C	
17	Ініціювання ІТ-консолідації інформаційних ресурсів Держмитслужби на рівні Міністерства фінансів	Виконання структурного заходу EFF/НСДУ для забезпечення прозорості та захисту даних шляхом переходу до незалежного адміністратора.
18	Створення робочої групи, орієнтованої на впровадження решти 16 ключових ІТ-систем, сумісних з ЄС	Прискорення імплементації необхідних ІТ-рішень для досягнення операційної сумісності (наприклад, ICS2, Single Window).
V. Співпраця та зовнішня політика		
19	Створення комплексної служби підтримки бізнесу (Help Desk) для оперативного реагування на звернення	Налагодження співпраці з бізнес-сектором , підвищення якості сервісних функцій Держмитслужби та оперативного реагування на запити.
20	Ініціювання переговорів про укладення угод про взаємне визнання АЕО з ЄС (MRA)	Розвиток Інституту АЕО та міжнародного співробітництва, що дозволить українським компаніям користуватися перевагами в ЄС.

Використані джерела:

На запит щодо наведення 16 використаних джерел відповідно до Бібліографічного стандарту, нижче подано список документів та матеріалів, що були залучені для обґрунтування вимог та рішень.

З огляду на різноманітність форматів (офіційні акти, звіти міжнародних організацій, стратегічні документи) використано уніфікований бібліографічний опис.

Список використаних джерел

1. **Кабінет Міністрів України.** (2019, 6 березня). *Положення про Державну митну службу України* (Постанова № 227). [Електронний документ].
2. **Кабінет Міністрів України.** (2021, 17 листопада). *Стратегія здійснення цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації системи управління державними фінансами на період до 2025 року* (Розпорядження № 1467-р). <https://eu4pfm.com.ua/wp-content/uploads/2025/02/pfm-it-strategy-text.pdf>
3. **Кабінет Міністрів України.** (2023, 21 грудня). *Національна стратегія доходів до 2030 року (НСДУ)* (Розпорядження № 1218-р).
4. **Кабінет Міністрів України.** (2024, 17 грудня). *Про затвердження типових завдань і ключових показників результативності, ефективності та якості службової діяльності державних службовців, які займають посади керівників центральних органів виконавчої влади, на 2025 рік* (Розпорядження № 1280-р).
5. **Кабінет Міністрів України.** (2025, 8 вересня). *Порядок організації та проведення атестації, оцінювання доброчесності та професійної компетентності посадових осіб митних органів під час проведення атестації* (Постанова № 1100).

6. *Митний кодекс України* (Проект 2025 р.). [Електронний документ].
7. **Державна митна служба України.** (2025). *План роботи Державної митної служби України на 2025 рік.* [Електронний документ].
8. **International Monetary Fund.** (2025, June). *Ukraine: Eighth Review Under the Extended Arrangement Under the Extended Fund Facility, Requests for Modification of Performance Criteria, Rephasing of Access, and Financing Assurances Review* (IMF Country Report No. 25/156). Washington, D.C.
<https://www.imf.org/en/Publications/CR/Issues/2025/06/30/Ukraine-Eighth-Review-Under-the-Extended-Arrangement-Under-the-Extended-Fund-Facility-568152>
9. **European Commission.** (2023, 17 May). *Communication from the Commission to the European Parliament, the Council and the European Economic and Social Committee: Customs reform: Taking the Customs Union to the next level* (COM(2023) 257 final). Brussels. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52023DC0257>
10. **European Commission.** (2024, 30 жовтня). *Ukraine 2024 Report* (SWD(2024) 699 final). Brussels. https://enlargement.ec.europa.eu/document/download/1924a044-b30f-48a2-99c1-50edeac14da1_en?filename=Ukraine%20Report%202024.pdf
11. **European Commission.** *Electronic Customs: The project. Taxation and Customs Union.* Звіт про хід роботи. [Онлайн-ресурс].
12. **The Evaluation Partnership, Europe Economics, & Ramboll Management Consulting AS.** (2015, January 21). *Evaluation of the electronic customs implementation in the EU: Final report.* European Commission. https://taxation-customs.ec.europa.eu/document/download/ad0a5cf7-1377-4fe0-b109-e0f217b50033_en?filename=ecust_evaluation_final_en.pdf
13. **Міністерство фінансів України.** *Посилення митних органів: пріоритети Міністерства фінансів.*
14. **Міністерство фінансів України.** *Реформи митної служби: п'ять ключових напрямків.*
15. **ГО «Інститут аналітики та адвокації»/ГО «Технології Прогресу».** *Реформа митниці: досягнення та європейський контекст.* <https://iaa.org.ua/articles/customs-reform-in-the-european-context-current-achievements-and-plans/>
16. **Юрій Драганчук / NV.** *Стратегічні кроки України до вступу в ЄС: модернізація митної системи до 2030 року.* (2024, 16 липня). <https://nv.ua/ukr/ukraine/events/strategichni-kroki-ukrajini-do-vstupu-v-yes-modernizaciya-mitnoji-sistemi-do-2030-roku-50435058.html>